

Katoliški GLAS

Uredništvo in uprava:
Gorica, Riva Piazzutta štev. 18
Poduredništvo:
Trst, Vicolo delle Rose štev. 7

Polletna naročnina . . . Lir 800
Letna naročnina . . . Lir 1.500
Letna inozemstvo . . . Lir 2.500
Poštno ček. račun: štev. 24/12410

Leto X. - Štev. 23

Gorica - četrtek 5. junija 1958 - Trst

Posamezna številka L 30

Krščanska demokracija v Evropi se uveljavlja

Obeščevalne agencije so sporočile vest, da je v Belgiji pri nedeljskih volitvah prav vidno napredovala krščanska socialna stranka. Ta je v Belgiji bila na vladi dolgo vrsto let pred drugo svetovno vojno in tudi že prej. Pri zadnjih državnozborskih volitvah leta 1953 je pa izgubila večino v parlamentu in socialisti so s pomočjo liberalcev sestavili vlado in tako vodili Belgijo zadnjih pet let. Volitve propaganda pred temi volitvami je potekala nadvse mirno, kakor še nobena dosedaj, saj se v zunanji politiki obe glavni stranki strinjata. Zato je zbuvalo tem večje zanimanje, kako se bodo belgijski volivci odločili, na katero stran se bo obrnila belgijska javnost po petletni socialistično-liberalni vladi. Volitve so pokazale, da so se Belgijci zopet odločno izrekli za krščansko demokracijo.

Ce upoštevamo lanskoletne volitve v Nemčiji, ki so dale absolutno večino Adenauerjevi krščansko demokratski stranki, majske volitve tega leta v Italiji in sedaj belgijske, vidimo, da povsod v demokracijskih deželah Evrope odločno prevladujejo stranke s krščanskim svetovnim političnim nazorom. To moremo s toliko večjo upravičenostjo trditi, če vzamemo v poštev še Holandsko, kjer je prav tako krščanska socialna stranka najmočnejša v državi, in Francijo, kjer ima francosko republikansko gibanje (krščanska demokracija) zelo važno besedo o političnem življenju, čeprav ne odločilne kot v prej omenjenih državah.

Krščanska demokracija in socialna ideja se je torej po drugi vojni nepričakovano močno uveljavila povsod in postala v zapadni Evropi najmočnejši jez zoper pogubne komunistične ideje, demokratske stranke pa najmočnejši nasprotnik komunističnih partij in njih načrtov za prevzem oblasti. Pravoverni katoličani so si tako v teh strankah ustvarili uspešno in močno orožje ne samo za obrambo pred nasprotniki, temveč tudi za uveljavljanje političnih in socialnih idej Cerkve. Tako je katoliška Evropa sredi 20. stoletja veliko na boljšem v boju zoper komunizem, kot je bila ista Evropa pred sto leti v boju zoper liberalizem. Takrat so bili katoličani še preveč zakoreninjeni v preteklosti fevdalizma, zato jih je nastop liberalizma in socializma našel povsem nepripravljen. Vsled tega sta oba ta dva nemoteno zagospodarila v evropskem in tudi v svetovnem javnem življenju. Pod silnimi udarci enega in drugega so se pa katoličani predramili. Pod duhovnim vodstvom papežev Pija IX. in Leona XIII. so postavili temelje političnemu in socialnemu programu katoličanov, ustanovili svoje politične in socialne organizacije. Sad te nove in modre dejavnosti Cerkve in katoličanov se opaža danes, ko so demokratske stranke dejansko vzele v roke usodo zapadne Evrope.

IN PRI NAS?

Od velikega sveta obrnimo pogled na naš mali svet, na našo manjšino v zamejstvu, kakaj kar se dogaja drugod v velikem, se odigrava pri nas v malem. Tudi med nami se je uveljavilo krščansko demokracijsko gibanje po drugi vojni. V politični praznini, ki jo je zapustil med nami fašizem, in v idejnem kaosu, ki ga je ustvarila OF med drugo vojno, smo slovenski katoliški duhovniki in laiki takoj po končani vojni čutili živo potrebo, da začnemo med našim ljudstvom gojiti zdrave ideje krščanske demokracije ter živga in delovnega krščanstva. V ta namen je bila prva misel in prva skrb ustanovitve katoliškega tednika, kajti časopisje je nosilec idej v sodobnem življenju. »Slovenski Primorec« je tako v mesecu avgustu leta 1945 prišel med primorske rojake, da goji med njimi zdrave ideje katoliške vere, a tudi krščanske demokracije. Dve leti pozneje so katoliški laiki skupaj z drugimi demokrati ustanovili Demokratsko zvezo kot politič-

no organizacijo, ki naj med našo manjšino uveljavlja ideje političnega demokracizma. Skupina katoličanov v SDZ pa je hotela še posebej uveljavljati politične in socialne nauke Cerkve. Tako smo se tudi zamejski Slovenci vklopili v veliko evropsko in svetovno gibanje katoličanov na političnem in socialnem polju. To smo storili povsem v soglasju z našim političnim izročilom, saj segajo začetki politične organizacije slovenskih katoličanov v 90. leta preteklega stoletja, ko se je l. 1892 ustanovilo Slov. kat. polit. društvo v Ljubljani. Poznejša Slov. ljudska stranka je kot politična organizacija slovenskih katoličanov v Sloveniji in tudi na Primorskem bila vedno stvaren dokaz o naši politični in socialni zavednosti.

Tako smo torej slovenski katoličani v soglasju z našo preteklostjo in s sedanjostjo obnovili svojo organizacijo. Nihče ni v našem taboru zoper to nič oporekal, dokler ni l. 1954 nastopil Novi list. Ta se je proglasil za glasilo nekkih slovenskih krščanskih socialcev, toda že koj začetka se je pokazalo, da je njegov glavni namen razbijanje enotnosti slovenskih katoličanov na Primorskem in ostalih de-

mokratov v imenu neke nove politike, ki je pa ni NL nikoli jasno izpovedal. Drugi njegov namen je bil, odtrgati slovenske katoličane na Primorskem od ostalih slovenskih katoličanov po svetu in skopati nepremostljiv zid med nami in njimi. Prav tako tudi porušiti in onemogočiti vsake stike med slovenskimi katoliškimi demokrati in ostalimi katoliškimi gibanji po svetu, zlasti s krščansko demokracijo v Italiji. Ta njegov trojni namen je postajal pri vsakih volitvah vedno bolj viden. Posebno je izstopil sedaj pri zadnjih državnozborskih volitvah.

Komu v korist? Ni težko uganiti. Ko smo mu dvakrat zastavili vprašanje, ali sme slovenski katoličan v vesti glasovati za socialkomuniste in zahtevali od njega v odgovor samo Da ali Ne, se je izvijal v več člankih, a pričakovanega odgovora ni dal. Tako dela že od vsega začetka in tako bo delal naprej. V kalnem ribariti in zanke nastavljanju, to je njegova taktika. Ali zadnje volitve so tudi pokazale, da je vloga NL med nami končana. Kar je ulovil ljudi, jih je ulovil, novih muh ni več na njegove limanice. Slovenski katoličani pa moramo tem bolj vztrajati v neomajni zvestobi svojim krščanskim in socialnim izročilom, da bomo kvas, ki bo nekoč prekvasil naš narod. Uspehi demokracijskih gibanj drugod naj nam bodo v pogum!

Francija na razpotju

Kar smo že dolgo pričakovali, se je zgodilo: Francija ima novo vlado, ki ji predseduje general Charles De Gaulle. Francija je imela po vojni menda že 24 vlad in jih je torej menjavala nekako tako, kakor človek obleko, toda nova vlada je nekaj posebnega. Pomeni namreč razpotje: ali v diktaturo ali v ozdravitev.

Res je, da dosedanje republikanske ustanove niso dobro delovale in da so bile skoro vse vlade brez moči. Toda to ni krivda demokracije, ki je v bistvu dobra. Vprašanje je, če ni bolj bolan francoski narod kakor njegov politični ustroj. Glavni vzrok za vso nesrečo je Alžirija. Alžirci hočejo postati neodvisni, Francozi pa imajo Alžirijo za del francoskega državnega ozemlja, ki se ga nihče ne sme dotakniti. Nastal je upor. Francozi se še nad tri leta borijo z vojaškimi silami proti upornikom, niso se pa mogli dokopati do jasne misli, kako naj to zadevo politično uredijo. Padalski general Massu se je 13. maja, ko je dobil naročilo za sestavo nove vlade Pflimlin, upri pariški vladi. Ustanovil je posebno vlado v Alžiru z imenom Odbor za narodno blaginjo. Pridružil se mu je tudi vrhovni poveljnik v Alžiriji, general Salan. Vojaški in civilni uporniki so zahtevali generala De Gaullea na oblast. Pariška vlada je bila sprva trdno odločena, braniti republiko pred odpadniki. Imela je veliko večino v parlamentu, proti sebi pa skoro vse oborožene sile. Državi je grozila državljanska vojna. Salan je poslal Pflimlinu ultimatum. Tudi angleška in ameriška diplomacija je pritiskala nanj, naj skuša doseči kompromis z De Gaulleom. Če bi vojaška uporniška struja popolnoma zmaga, bi lahko naredila nepopravljive napake v Severni Afriki. Če bi Francozi napadli Tunizijo in Maroko — in to so vojaški uporniki hoteli narediti —, bi se Zahod moral odločiti ali za Pariz ali za arabski svet in bi seveda enega ali drugega nujno izgubil.

Tako so razni posredovalci dosegli kompromis. Generalu De Gaulleu je parlament izglasoval

investituro ter zahtevana pooblastila. De Gaulle je vsaj v začetku spoštoval ustavo. S tem si je pridobil krščanske demokrate in del socialistov ter večino radikalov. Proti njemu so nastopili le komunisti, nekaj socialistov in Mendefrance. Afriški uporniki in kolonialisti s takšno rešitvijo niso zadovoljni, toda zdi se, da je nevarnost državljanske vojne vsaj za zdaj odstranjena.

V De Gaulleovi vladi so nekateri politiki, ki veljajo za odkrite pobornike evropske misli ter atlantskega zavezništva. Francija bo torej verjetno v teh ustanovah ostala tudi v bodoče, vsekakor pa jih bo precej zrahljala.

Kot demokrate nas pri tej zadevi zanima nekaj drugega. Francosko ljudstvo je opazovalo to strašno krizo v največji brezbriznosti. Parižani so želeli le, da bi vlaki redno vozili, kajti sicer bi bili pokvarjeni njihovi načrti za počitnice. Se to jih skrbi, da se ne bi podražila živila in vino, za drugo pa naj skrbi De Gaulle ali kdorsibodi. Za izobraženi in nekoč tako svobodoljubni francoski narod je ta skrajna brezbriznost nekaj res strahotnega. Francosko ljudstvo se ni dvignilo — razen nekaj izjem — v obrambo svojih svoboščin. Vedelo je, da mu preti nevarnost diktature in morda celo fašizma, a večina Francozov je le skomignila z rameni, če je beseda nanesla na to nevarnost. Pač slab vzgled zatiranim narodom, ki ječ pod jarmom komunistične diktature. In malo je verjetno, da bi večina francoskega ljudstva ravnala drugače, če bi mu namesto vojaške grozila na primer komunistična diktatura. Ali je francosko ljudstvo res tako bolno, da ne rečemo dekadentno? Je njegova brezbriznost le izraz razočaranja ali neozdravljive bolezn? Morda bomo tudi kmalu vedeli. De Gaulle ga bo gotovo postavil pred nekatere preizkušnje — saj bo treba urediti zlasti alžirsko vprašanje — in takrat bo Francija pokazala ali pametni politični čut ali obupno pustolovsko žilico ali pa spet brezbriznost.

SZ ustavila pomoč Titu

Kako ostri so odnosi med Sovjetsko zvezo in Jugoslavijo, je videti tudi iz tega, da je moskovska vlada odgodila za pet let izplačilo obljubljenega gospodarske pomoči Jugoslaviji. Pred dvema letoma so namreč sklenili med Jugoslavijo in Rusijo sporazum, ki je določal, da bodo Sovjeti dobavili Jugoslavanom razno industrijsko opremo za neko veliko tovarno bauksita v Črni gori in za neko elektrarno v Dalmaciji. Poleg tega pa še razne druge stroje. Do sedaj niso v dveh letih še skoro ničesar dobavili. Zadnji teden so pa enostavno sporočili, da za pet let ne bodo dali ničesar več.

Jugoslovansko gospodarstvo bo vsled te odpovedi zašlo v precejšnje težave, ker so novi gospodarski načrti za prihodnja leta predvidevali tudi dograditev teh velikih industrijskih objektov v Črni gori in Dalmaciji.

Ameriška pomoč Titu?

V ameriškem kongresu še vedno prevladuje težnja, da je treba

sleherno bodočo ameriško gospodarsko pomoč podvreči določenim pogojem. To se je izkazalo, ko je predstavniška zbornica potrdila dodatek k zakonu o pomoči za tujino. Dodatek določa, da mora predsednik Združenih držav sporočiti kongresu, da je Jugoslavija neodvisna od nadzorstva Sovjetske zveze, preden bi podelil kakršnokoli nadaljnjo gospodarsko pomoč tej državi.

Sprejem tega dodatka je prišel po silovitih napadih na Tita, ki so jih izrekli nekateri člani zbornice. Ti so trdili, da je »Josip Broz - Tito« še vedno odvisen od Kremlja, navzlic svojemu ideološkemu sporu z moskovskimi prvaki.

Ameriška vlada ne nasprotuje tej opredelitvi, ki jo je zahteval kongres, ker sodi, da omenjeni dodatek ne bo prinašal stvarnih težav za izvedbo načrta o ameriški pomoči za Jugoslavijo.

Italija misli na novo vlado

Sedaj, ko je volitev konec, so politiki začeli misliti na novo vlado. Kdo naj jo sestavi in kdo naj pri njej sodeluje? Vse kaže, da demokristjani želijo sestaviti koalicijsko vlado, ki bi obsegala tudi socialne demokrate in republikance. Ni pa še nič gotovega. Vsekakor bodo o tem v prihodnjih tednih še veliko razpravljali.

V naši državi so se začele čutiti posledice ameriške krize. Proizvodnja pada in draginja počasi narašča. To občutijo za sedaj najbolj ljubitelji vinske kapljice, saj se je vino v dveh mesecih podražilo za 60 in tudi 80 lir pri litru.

Atomska pogajanja

ki se vodijo med Sovjeti in zapadnjaki, so zabeležila majhen uspeh. Hruščev je namreč pristal na Eisenhowerjev predlog, naj bi se najprej sestali na razgovore tehniki raznih držav. Eisenhower je predlagal poleg ameriških in sovjetskih še angleške, francoske in japonske strokovnjake. Hruščev je svetoval, naj bi sprejeli še poljske, češkoslovaške in indijske tehnike. Washington je to sprejel. Tako smemo upati, da bodo vsaj tehniki začeli z razgovori o prekinitvi jedrskih poizkusov in o nadzorstvu nad njimi.

Praznik republike v Italiji

Po vsej Italiji so slovesno praznovali dan republike. Po večjih mestih so imeli veličastne vojaške parade. Zlasti je omembe vredna vojaška parada v Rimu. Najmanj 200 tisoč oseb je prisostvovalo mimo 20 vojaških praporov, oklopnih vozov, topov in vojaštva, medtem ko so vojaški helikopterji v krasnem redu letali pod nebom. Vojaški paradji so prisostvovali predsednik republike Gronchi, predsednik senata in zbornice, ministrski in diplomatski zbor ter druge visoke osebnosti.

Predsedniku republike Gronchiju je poslal svoje čestitke ob tem pomembnem dnevu tudi predsednik ZDA Eisenhower. Vojaški mimohodi so bili tudi po vseh drugih večjih mestih Italije. V Trstu so ob tej priliki podelili več odlikovanj padlim in tudi še živečim vojaškim častnikom.

Predsednik republike ter minister za vojno in mornarico sta naslovila na vojaštvo Italije spomenici, v katerih sta podčrtala junaštvo in žrtve italijanskih vojakov v preteklosti in v sedanjosti.

Volitve na Švedskem

so ojačile socialdemokrate. Ti so pridobili 12 sedežev. Prav tako so napredovali agrarci in konservativci. Nazadovani pa so liberalci in komunisti. Ti slednji so izgubili en sedež; prej so imeli 6 poslancev, sedaj jih bodo imeli pet.

NAŠ TEDEN V CERKVI

8. 6. nedelja, 2. pob.: sv. Medard, šk.
 9. 6. ponedeljek: sv. Primož in Felician, muč.
 10. 6. torek: sv. Marjeta, kr., vd.; sv. Timotej, šk.
 11. 6. sredo: sv. Barnaba, ap.
 12. 6. četrtek: sv. Janez Fakund., spoz.
 13. 6. petek: Presv. Srce Jezusovo; sv. Anton Pad., c. uč.
 14. 6. sobota: sv. Bazilij Veliki, c. uč.

*
 SV. BAZILIJ VELIKI († 379) je bil rojen v Cezareji v Mali Aziji, v odlični krščanski družini. Od štirih sinov so trije

postali škofje.

Velik vpliv na versko vzgojo je imela stara mati Makrina. »Nikoli ne pozabim globokih vtisov, ki so jih naredili na mojo dušo zgledi in besede te častljive žene,« je Bazilij pozneje rad priznaval.

Bil je velik kot bogoslovec, govornik in pisatelj. Neustrašeno je branil sv. vero pred krivoverci, posebno še pred krivoverkim cesarjem Valentom.

Ustanovil je meniški red, ki je še sedaj na Vzhodu in se po njem imenuje.

Podlago za dobro vzgojo imate matere v sv. veri. Dobro je za družino, če ima verno staro mater. —

IZ SV. EVANGELIJA

Eisti čas je povedal Jezus farizejem to priliko: »Neki človek je pripravljaval veliko večerjo in jih je mnogo povabil. Ob času večerje je poslal svojega služabnika, povabljenim povedat, da naj pridejo, ker je že vse pripravljeno. In začeli so se vsi hkrati izgovarjati. Prvi mu je rekel: »Pristavo sem kupil in jo moram iti pogledat; prosim te, imej me za opravičenega!« Drugi je rekel: »Pet jarmov volov sem kupil in jih pojdem preizkusiti; prosim te, imej me za opravičenega!« In spet drugi je rekel: »Oženil sem se in zato ne morem priti.« Služabnik se je vrnil in to sporočil svojemu gospodu. Tedaj se je hišni gospodar razsrdil in je rekel svojemu služabniku: »Pojdi brž na ceste in ulice po mestu in pripelji semkaj uboge in pohabljenih in slepih in kruljave!« Služabnik je rekel: »Gospod, zgodilo se je, kar si naročil, pa je še prostor.« In gospod je rekel služabniku: »Pojdi na pota in k ograjam in primoraj jih vstopiti, da se moja hiša napolni. Povem vam pa, nobeden izmed onih mož, ki so bili povabljeni, ne bo okusil moje večerje.«

Božji Učenik nam v priliki razlaga, kako Bog vabi ljudi na gostijo nebeškega kraljestva in kako nekateri nespametni ljudje božje vabilo neumno odklanjajo, tako da potem Bog povabi druge, bolj voljne, bolj pohlevne, bolj hvaležne.

Božje vabilo je velika, nepopisna milost, ki jo Bog ponuja ljudem: milost zveličanja in milost večne sreče, torej milost neskončne vrednosti. Blazen je tisti, ki te milosti, te največje božje dobrote ne sprejme.

Poglejte: mi ljudje si naravno

želimo življenje, ne maramo smrti, želimo si večno življenje. A večno življenje ni možno brez Boga in njegove sv. milosti. Nadalje si mi ljudje želimo sreče, večne in popolne sreče. A popolna in večna sreča ni možna brez Boga in njegove sv. milosti. Brez Boga sploh ni nobene sreče, ne brez njega ne izven njega. Vsi ljudje torej potrebujemo v prvi vrsti Boga in božjo milost. Potrebujemo vse dni in vse ure našega zemeljskega življenja, zlasti pa za večno življenje in večno srečo. Stvarnik, ki je neskončno dober in ljubezljiv, ponuja svojo milost vsem ljudem. Nekateri jo ošabno odklanjajo, drugi ponižno in hvaležno sprejmejo. Naravnost blazni so ljudje, ki odklanjajo božje vabilo, vabilo v nebeško kraljestvo. Taki odklanjajo srečo, po kateri nevzdržno hrepenijo. Taki si izbirajo večno pogubo in večno trpljenje. Med temi nesrečneži so vsi tisti, ki ne marajo Boga; vsi tisti, ki ne marajo Jezusa Kristusa; vsi tisti, ki ne marajo krščanske vere in morale; vsi tisti, ki ne marajo božjih in cerkvenih zapovedi; vsi tisti, ki ne marajo svete maše, sv. Evharistije, sv. obhajila; vsi tisti, ki ne marajo krščanske dobrote in svetosti. Vsi ti so na poti večnega pogubljenja. Če se ne skesajo in poboljšajo, bodo pogubljeni.

Ne bodimo ošabni pred Bogom! Ne odklanjajmo božjih darov! Sprejmimo božje vabilo, sprejmimo božjo milost! Skrbimo za čistost in globino naše vere, skrbimo za naša nebesa, skrbimo za svetost naše duše! Ljubimo Boga, ljubimo Jezusa, ljubimo sv. Rešnje Telo, ljubimo Marijo! Ljubimo vero, ljubimo pogosto sv. obhajilo! Ljubimo kršč. dobroto, ljubimo poštenost! Ljubimo molitev, ljubimo svetost! Brez svetosti ni mogoče v nebesa.

sijo, da bi bili poučeni o veri in sprejeti v sveto Cerkev. Žal, je tudi tam premalo duhovnikov, da bi lahko ustregli vsem prošnjam.

Šest bratov dominikancev

Posebno prvenstvo ima španska družina Zabalda v škofiji Pamplona. Vseh šest njenih sinov je vstopilo v dominikanski red.

Dragoceni pergament

Na svetovni razstavi v Bruslju v paviljonu izraelske dežele vzbujala veliko pozornost pergament, ki je bil pred nekaj leti najden v bližini Mrtvega morja. Na pergamentu je razlaga svetopisemske knjige preroka Habakuka. Pergament je last judovske univerze v Jeruzalemu. To je prvič, da je vlada dovolila, da se razstavi dragoceni dokument v tujini.

Film o očetu Damijanu

Znani angleški filmski igralec Alec Guinness se pripravlja, da bo izdelal film o življenju in delu očeta Damijana, apostola gobavcev. Igralec je pred dvema leti postal katoličan.

München ima največjo otroško knjižnico

V Münchenu je bila pred leti ustanovljena knjižnica s knjigami za otroke. Danes je ta knjižnica postala največja te vrste v Evropi. Tja pošiljajo vse založbe po en izvod vsake izdane knjige za otroke. Pri tej knjižnici je bila ustanovljena Andersonova nagrada, ki jo vsako leto podelijo za najboljšo knjigo, namenjeno najmlajšim bralcem.

IZ ŽIVLJENJA NAŠIH LJUDI

Pevski koncerti v Clevelandu

Pevski zbor »Korotan« je zadnje nedeljo v aprilu pripravil koncert slovenskih narodnih in umetnih pesmi. Nastopili so ženski zbor, ki šteje nad 30 pevkv, moški zbor (35 glasov) in mešani zbor. Na izredno bogatem sporedu je bila tudi (v Clevelandu prvič izvajana) pesem koroškega ljudskega pevca — in katero so tudi tu pri nas Korošci že zapeli — »Pesem o rojstvu«. Korotan je ob tej priložnosti dosegel sijajen uspeh. Med prisotnimi so bili škof dr. G. Rožman in druga visoka duhovščina, dr. Miha Krek, pisatelj Mauser, Marjan Jakopič in drugi.

Pevski zbor »Triglav« pa je na prvo nedeljo v maju imel svoj spomladanski koncert, v drugem delu pa še komičen prizor. V koncertnem delu so nastopili: moški zbor, ženski in mešani zbor ter solistka. Vsi so želi veliko uspeha.

Ameriški Slovenci v Lurd

»Ameriška domovina«, dnevnik ameriških Slovencev, poroča o vseslovenskem romanju v Lurd meseca julija. Romanje je razdeljeno v tri skupine, vendar je odhod iz New Yorka skupen, in sicer dne 22. julija. Omenjene tri skupine bodo potovale po treh različnih poteh: I. romanje bo imelo naslednjo pot: New York, Pariz, Lurd, Ljubljana, Pariz, New York; II. romanje: New York, Pariz, Lurd, Rim, Ljubljana, Pariz, New York; in še tretje romanje: New York, Pariz, Lurd, Fatima, Lisbona, Rim, Ljubljana, Pariz, New York.

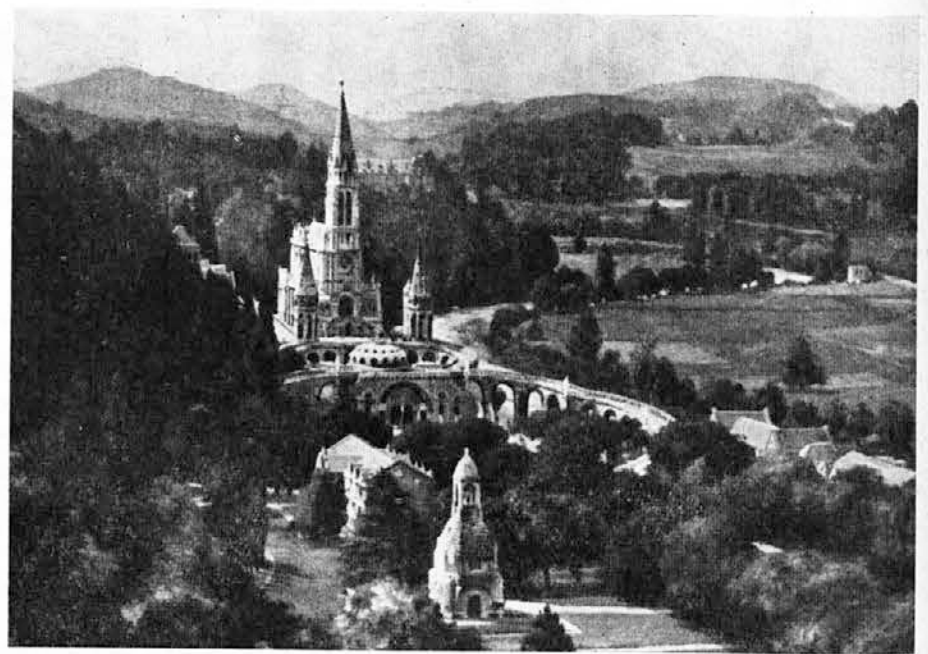
»Revček Andrejček« v Torontu

Slov. kat. prosvetno društvo »Baraga« v Torontu je koncem aprila postavilo na oder ljudsko igrano »Revček Andrejček«. Igra je trajala kake štiri ure, a številno občinstvo se tega še zavedalo ni, pač pa je bilo nad igrano samo in nad igralci navdušeno. Igro so morali v nedeljo, 4. maja ponoviti.

Slovenska umetnika sta razstavljala na Danskem

Za Veliko noč je bila v danski prestolnici Kopenhagenu večja umetniška razstava, ki sta se je od Slovencev udeležila naš Gorše in Bara Remec iz Argentine. Oba sta vsaj v pogledu priznanja žela krasen uspeh. Vodilni danski časopisi so pisali na široko o njima, prav posebno še o Bari Remecu. Ona je tudi dosti več razstavila, med tem ko je bil Gorše zastopan le s šestimi malimi kiparskimi deli in nekaj risbami.

Eden znanih prestolniških listov piše o Goršetu takole: »Čudovit ptič na mednarodni razstavi. France Gorše se je predstavil z maloštevilnimi deli, a upamo, da jih bomo v bodoče videli več. Kolikor moremo iz njih ugotoviti je, da je Gorše polnokrven umetnik; mehke in sigurne poteze in poduhovljeno življenje so zanj značilne. Gorše je v bistvu Evropejec, kot toliko drugega dobrega v Ameriki, zato ga niti ne moremo prište-

Pogled na veličastno lurško baziliko

PRED LURŠKO VOTLINO

Na trgu pred lurškimi bazilikami trepetajo deset tisoče sveč. Zaključuje se veličastna nočna procesija. Pred cerkvenim pročeljem stoji več škofov, za njimi fantje z razsvetljenimi napismi velikih romarskih skupin, vsa ogromna množica molitve Credo in nato Pozdravljena Kraljica. V trenutku začarajo veliki žarometi, sveče v rokah romarjev ugašajo, škofje dajejo zadnji blagoslov, romarji se počasi razhajajo.

Opazovalec bi mislil, da se bo sedaj vse to ljudstvo po dveurni procesiji vrnilo v prenočišča, a ni tako. Vsaj dobra polovica se napoti ob reki Gavu proti lurški votlini. Ni napovedana nobena skupna pobožnost, vsak sam zase roma na sveti kraj, kjer je Marija pred sto leti govorila z Bernardko. Skozi ves dan od ranega jutra do večerne procesije se vrši pred votlino javna služba božja, svete maše, govori, petje, veliki prihodi in odhodi romarskih skupin, obisk bolnikov, le sedaj zvečer vlada tukaj največji mir. Velike romarske skupine inajo v tej uri svoje pobožnosti v lurških cerkvah, pred votlino pa se zgrinjajo posamezni romarji, toda njihovo število zopet raste v tisoče. Vse je tako tiho, nihče glasno ne molit in ne poje. Vsak molit sam, vsak premišljuje sam na svetem kraju, kjer je pred sto leti Marija naročila človeštvo pokoro in molitev. Prav v večernih urah po končani procesiji se vidi, kako verni romarji izvršujejo Marijino naročilo: molitev in pokoro. Mnogi dolgo klečijo na golih tleh, roke imajo razklenjene in jih držijo visoko navzgor in molijo in molijo. Tu in tam se kdo skloni in poljublja sveto zemljo, drugi stojijo, molijo, premišljujejo ali tudi opazujejo. Lurška votlina v svojem večernem miru tako glasno označuje človeku božje usmiljenje, božjo voljo: pokora in molitev.

Spredaj visoko pred votlino gorijo številne sveče, ki jih verniki kar naprej prižigajo v čast Materi božji. Blizu votline je kraj, kjer romarji brez prodajalcev kupujejo velike ali manjše sveče in jih nosijo pred Marijin oltar. Lurd je kraj poštenosti, kraj zaupanja. Na drugi strani romarji v celih vrstah natakajo lurško vodo, jo pijejo ali odnašajo s seboj na dom za spomin, prošnjo in pomoč. Ura je že blizu polnoči, a pri lurški votlini človek naprej molit, dela pokoro in prosit. Pravi, da se premmogokrat zgodi, da nekateri romarji ostanejo na svetem kraju v molitvi in pokori tudi vso noč do prve svete maše, ki je ob petih zjutraj, ali v poletnem času tudi prej. To je Lurd, edinstveni kraj na zemlji, kjer je vsemogočni Bog izredno počaščen in hvaljen. Tu je kraj mednarodne molitve in pokore podnevi in ponoči. Sveti nočni mir zmoti samo vlak, ki na drugi strani reke Gave drvi proti zahodu. In še iz vlaka številni potniki od daleč pozdravljajo lurško Kraljico in se ji zadnjokrat priporočajo zavati med 'tuje ptiče' v danski pomlad!

Bara Remec je občinstvo in kritike naravnost presenetila. O njej piše že omenjeni list: ...je ena izmed številnih jugoslovanskih intelektualcev, begunka, ki živi v Argentini, kjer je po njeni pobudi zrastle iz tal prva slovenska svojevrstna umetniška šola na tujem.

Nobeden od devetih razstavljajočih umetnikov se ne more meriti z Remcevo in Goršetom!

Omenjeni sestavek lepo kaže, kak uspeh sta v mednarodni konkurenci dosegla prav oba slovenska umetnika. Francetu Goršetu in Bari Remcevi čestitamo in jima želimo, da bi še večkrat napravila na podoben način čast slovenskemu imenu in slovenski umetnosti.

delo pot domov in v življenje. Ko večkrat tako v duhu stojim pred lurško votlino, se srčno veselim dneva, ko bo na sveti kraj pred lurško votlino stopilo nad tisoč mojih rojakov. Ko bomo prišli na zadnjo julijsko soboto pred lurško votlino, ko bomo v treh večerih po skupnih slovesnostih sami zase molili na svetem kraju, tedaj bo slovenska zemlja po svojem dobrem in vernem ljudstvu počastila lurško Kraljico, tedaj se bo razlival nad vso našo trpečo domovino izredni božji blagoslov — sad molitve in pokore tisoč romarjev, ki se sedaj z velikimi žrtvami, a v pravem duhovnem veselju pripravljajo na dolgo pot.

F. Š.

Anton Dermota

— slavní operni pevec — v Argentini

Za letošnjo otvoritev koncertne sezone je prišel v Buenos Aires gostovat Slovenec Anton Dermota, tenorist dunajske opere.

Anton Dermota je že dolgo vrsto let član dunajske opere. Rodil se je v Kropi na Gorenjskem in začel svojo pevsko kariero v Ljubljani. Danes je eden izmed posebno cenjenih tenorjev ne samo v Evropi, ampak tudi drugod po svetu. V torek 8. aprila je imel v gledališču Colon samostojen koncert, ki je izredno lepo uspel. Pred navdušenim občinstvom je moral dodajati še in še po končanem sporedu. Med drugim je zapel tudi slovensko »Kje so tiste stezice«.

Pri otvoritvi sezone so v gledališču Colon, ki praznuje letos 50-letnico obstoja, izvajali Beethovno Deveto simfonijo. V kvartetu je pel tenorski del Anton Dermota, ki je bil nalašč za to povabljen tja.

PROŠNJA SLOVENCEM

Odbor Društva Slovencev v Buenos Airesu, Ramon L. Falcon 4158, Argentina, je odobril predlog, da naj se društvena knjižnica spremeni v centralno slovensko knjižnico. V njej naj se zbere in registrira vse, kar so slovenski emigranti napisali in izdali, bodisi razmnoženo ali tiskano, od leta 1945 naprej in kar izhaja ali pa bo še izšlo. Tudi naj bi se zbralo vse tiste knjige in revije v drugih jezikih, ki pišejo o Slovincih, Sloveniji in Jugoslaviji.

Tako naj bi postala knjižnica središče, kjer bi se res zbralo vse. Da bi pa to bilo mogoče, se Društvo Slovencev obrača na vse Slovence po svetu, tako na posameznike, kakor na založbe, da smatrajo za svojo kulturno dolžnost in sporočijo izid vsake slovenske knjige. Pisatelji ali založbe pa da odstopijo en izvod za knjižnico. Enako, da sporočijo naslov knjige, revije v tujem jeziku, kakor tudi pisatelja, ki piše o nas, o naši domovini, in po možnosti pošljejo tudi en izvod.

Nadalje naproša Društvo Slovencev vse, ki izdajajo revije, časopise, tednike, mesečnike, da pošiljajo en izvod za knjižnico. V slučajih, da to ne bi bilo mogoče, zastonj, naj se sporoči naročnina, oziroma cena s prošnjo, da se upošteva, da knjižnica ne razpolaga z denarnimi sredstvi.

S tem Društvo Slovencev v Buenos Airesu želi vršiti svojo dolžnost do domovine, da ji ohrani vse kulturno in znanstveno delo njenih sinov v tujini, in s tem tudi dokazati, da nismo bili suhe veje naroda.

Odbor

Holandska darežljivost

Holandski katoličani so znani po svoji darežljivosti. Vsako leto namreč prispevajo visoke svote za vzdrževanje katoliških ustanov v domovini, kakor tudi za potrebe v misijonih. Med te ustanove spadata obe katoliški univerzi na Holandskem. 2. februarja so začeli celo z nabirko za gradnjo osmih domov za vojake katoličane, in to v okviru dušnega pastirstva za vojake.

Razumljivo je, da vsem te stalne nabirke ne ugajajo, posebno še ker navadno pri vsaki nedeljski maši pobirajo miloščino kar petkrat: Enkrat za dobrodelne in misijske potrebe, trikrat za ubožce in za revne semenišnike, enkrat pa za vzdrževanje duhovščine in za cerkvene potrebe. Vse to se nekaterim zdi preveč. A nabirke so potrebne in katoličani se tega prav dobro zavedajo, ker morajo sami skrbeti za vse cerkvene potrebe in za svojo duhovščino.

1. februarja so zato v stolni župniji v Utrechtu vpeljali tako imenovani prostovoljni župnijski davek, kakor to že delajo protestantje. Na ta način bodo odpravili neprijetne nabirke, a istočasno zagotovili cerkvam in duhovščini potrebna sredstva za dušnopastirsko delo in ohranitev ter okrepitev katoliških ustanov, kakor so predvsem šole, radio in tisk.

Trije papeži črnci

Neka pariška publikacija je objavila zanimivo vest. Po mnenju nekaterih zgodovinarjev so bili vsaj trije papeži v

prvih stoletjih krščanstva po rodu črnci. In sicer papeži Viktor prvi v 2. stoletju; Melhijades v začetku četrtega in Gelazij prvi ob koncu petega stoletja.

Kanadski katoličani proti nemoralnosti

Kanadski kardinal Leger je začel veliko akcijo proti nemoralnemu časopisju. Povabil je voditelje vseh drugih verskih skupin, da bi skupno podpisali izjavo, s katero obsojajo nemoralno časopisje, širjenje takega časopisja, sodelovanje pri nemoralnih predstavah in sploh vse, kar zaperljuje v njih.

Avstralski romarji v Lurdu

Avstralski kardinal Gilroy je pripeljal veliko skupino vernikov na romanje v Lurd. Poklonili so se tudi svetemu očetu v Rimu.

Kapitelj kapucinskega reda

V Rimu se vrši 74. generalni kapitel kapucinskega reda. Navzočih je 120 redovnikov, ki zastopajo vse redovne province sveta. Izvolili bodo novega generalnega predstojnika in člana generalne kurije.

Cerkev Brezmadežne v Nagasakiju

V japonskem mestu Nagasaki bodo obnovili cerkev Marije Brezmadežne, ki je bila porušena 9. avgusta leta 1945, ko je padla na mesto prva atomska bomba.

Spreobrnjenja v Vietnamu

V Južnem Vietnamu se spreobrnjenja vedno bolj množijo. Tisoči in tisoči pro-

Slovinci in volitve v Trstu

A.I. — Slovinci, ki prebivajo na Tržaškem ozemlju in ki so imeli pravico, da glasujejo pri državnozbornih volitvah 25. in 26. maja, so prišli na volišča v zelo velikem odstotku ter so jasno izrekli svojo voljo. Demagoška propaganda komunistov, Nemijevih socialistov, titovcev in besednjakovcev ni učinkovala na demokratske Slovence. Samo del titovcev je oddal svoj glas Italijanski komunistični partiji, nekaj več jih je volilo Italijansko socialistično stranko, o čemer pričajo prednostni glasovi, ki jih je prejel Stane Bidovec; toda demokratični Slovinci so se izrekli za Krščansko demokracijo.

Njihov doprinos je jasno razviden od uspeha, ki ga je večinska stranka dosegla v občini Devin-Nabrežina. Tam je KD prvič porazila komuniste. Isto dokazujejo volilni izidi v Zgoniku, na Repentabru, v Dolini in tudi v nekaterih predelih Trsta.

Na Repentabru, kjer je bilo eno samo volišče, je KD dobila 98 glasov, komunisti pa 121. V Zgoniku, kjer je pri občinskih volitvah leta 1956 imela samo 19 glasov, jih je 25. maja prejela 216. V Dolini je svoje glasove v primeri z zadnjimi občinskimi volitvami potrojila, na volišču št. 7 v tej občini pa je komunistično partijo celo premagala.

Iz vsega tega je docela jasno, da so demokratični Slovinci popolnoma razumeli, zakaj je pri zadnjih političnih volitvah v Italiji šlo. Zaradi tega so se pametno in preudarno vključili v splošno igro političnih sil.

Vprašanje svobode in spoštovanja pravic za vse italijanske državljane, naj pripadajo tej ali oni jezikovni skupini, je bil in je poglaviti nagib, zaradi katerega so demokratični Slovinci dali svoje glasove Krščanski demokraciji.

Svoboda in spoštovanje pravic slehernega državljanja zaradi tega, ker je državljani, je tudi pogoj za spoštovanje pravic narodnih manjšin.

To so demokratični Slovinci jasno dotmeli. Njihov boj je bil boj proti skrajni levi in skrajni desnici in so ta boj vodili in zaključili s popolno doslednostjo.

V krogih večinske stranke cenijo to usmeritev demokratičnih Slovincov in so zvezi s tem poudarili, da Krščanska demokracija mora zaradi svojih načel in zaradi svojega programa spoštovati pravice, ki gredo italijanskim državljanom slovenskega jezika.

Mladinski dan na Koroškem

Kot so imeli po nekaterih predelih, tako so priredili preteklo nedeljo tudi za Gornji Rož zbor mladine, ki je prihitela iz 10 župnij na romantični in zgodovinski grič Sv. Kancijana nad Malovšami, pod vznožju Kepe.

R A Z N O

Evropsko poljedelstvo napreduje

Na desetem zasedanju evropske komisije za kmetijstvo je ravnatelj oddelka za poljedelstvo (FAO) dr. Wahlen imel važno poročilo o napredku poljedelstva v evropskih državah v zadnjem desetletju. Pridelek je za 20 odstotkov višji od onega v predvojnem času, kljub temu da se je površina obdelane zemlje zmanjšala in da je znatno padlo tudi število delovnih moči na kmetih. V primeri z letom 1939 so delovne moči padle za eno petino. Napredok v kmetijstvu je višji kakor napredok v industriji. Predvsem so pripomogli k temu napredku povečane investicije, splošna uporaba umetnih gnojil in pa kmetijski stroji, ki so se v zadnjem desetletju postoteriali.

Kakšno in koliko mesa použijemo v Italiji?

Mesa jagnjet in kozličev so porabili v letu 1949 v Italiji 453.505 kvintalov, v letu 1956 pa le še 404.836 stotov in tudi v zadnjih dveh letih pada poraba tega mesa.

Poraba mesa konj in žrebet pa se po vojni vedno dviga. V letu 1949 je znašala 174 tisoč kvintalov, v letu 1956 pa 318 tisoč in v preteklem letu je že prekoračil 320 tisoč stotov.

Poraba svinjine se je hudi zmanjšala v letih 1953 in 1954 — nič čudnega, saj ti že vsak drugi človek pove, da mu je zdravnik prepovedal svinjsko meso in za belo. Človeški organizem torej vključ vseh civilizacij — ali pa ravno zaradi nje — slabi.

Ob pol 2h je bilo že zbranih kakih 500 mladine, več deklet kot fantov, ki so jih pripeljali dušni pastirji odgovarjajočih župnij. Najbolj številni so bili seveda iz domače župnije Steben.

V dolgi procesiji je šla ta mladina na goro, kakih 200 m visoko, kjer stoji starinska cerkva sv. Kancijana, oglejskega mučenca, in mu delajo družbo Kancij, Kancijanila, Stefan, Lovrenc... sami mladi junaki, ki so za sv. vero dali življenje.

Malo pod vrhom stoji kapelice križeva pota, še iz davnine, ki naj povedo romarju, da je življenje pot za Kristusom in s Kristusom, ki nese križ. Tako smo pobožno molili in prepevali križev pot. Pobožnost je vodil duhovni vodja šentjakobske mladine č. g. Česen, besedilo k posameznim postajam pa so molili v imenu vseh izmenoma fantje in dekleta.

Ko se je končalo to pobožno romanje, smo se razgledali po lepotah prelepe Koroške. Vse do skrajnih slovenskih meja na Ziliji in doli ob Dravi, čez ves Rož in Podjuno, in tja čez bregove proti severu, koder se molijo po slovensko, vidiš prelepo sliko dežele polne cerkvic, vasi, njiv in gozdov, križajočih se cest in blestečih se jezer... med njimi se beli Drava.

KAKO SMO VOLILI V RAJBLJU

Volitve so za nami. Predvolilni boj in volitve same so potekale mirno tudi pri nas v Rajblju. Udeležba na shodih je bila za vse stranke pičila. Nekateri se je polasčal že pesimizem, ko tudi na zadnjem shodu KD ni bilo veliko poslušalcev. Govornik je orisal delo KD povojnih let in pokazal, kako le demokracija edina lahko ustavi komunizem in pripelje k boljši življenjski ravni ter uresniči Združeno Evropo.

Škoda, da je govor g. poslanca Torosa bil za naše glave malo težko razumljiv. Zeleti bi bilo, da bi se taki govori ponavljali vsaj enkrat na leto in ne samo dan pred volitvami.

Izid volitev je pa pokazal, da pesimizem ni bil na mestu. Rezultati volitev so pokazali, da je ljudstvo politično zrelo in misli s svojo glavo. Seveda na žalost ne vsi. Mnogo je še tu vaščanov, večinoma Italijanov z juga, ki bi radi poskusili še komunizem. Saj če ne bo prav — ga čez pet let odpihnemo, tako zmotno menijo. Nemijevih socialistov pa mnogo vaščanov ne zna ločiti od socialistov severne Evrope. Zato je potrebno več političnih govorov ne le v volilni borbi. Saj mnogi ne čitajo knjig in časopisov.

Zahvaliti se imamo zrelosti vaščanov in pa sosednemu Titovemu sistemu, ker skoro noben slovenski volivec ni volil socialkomuniste. Zadnje dni pred volitvami so socialisti preplavili vas s slovenskimi in italijanskimi pismi, ki so pa bila polna zmerjanj. Dan nato so prišla v vsako

Nadškof Ujčić na Dunaju

Zato pa je poraba govejega mesa močno napredovala. V letu 1949 so v Italiji použili 2 milijona in 684 stotov govedine, lani že preko 4 milijone in letos računajo že na porabo 4,5 milijonov kvintalov. Zlasti srednja in južna Italija ter otoki so se v tem oziru zelo povzpeli, to se pravi, da se življenjska raven tudi tam dobro dviga.

Odstotek mladoletnih zločincev je najmanjši v Italiji

Sodnik kriminalnega sodišča v Brooklynu (ZDA) Samuel Leibowitz, se je zadnje leto s tem problemom pečal in je prišel do naslednjega zaključka: Spolnih zločinov mladoletnikov pod 18 leti je bilo v Nemčiji 15%, v Združenih državah 13%, v Belgiji 12%, v Franciji 7%, v Italiji 2%. Morilcev pod 18 leti je bilo v Združenih državah 9%, v Franciji 8%, v Nemčiji 2%, v Belgiji 1%, v Italiji pa 0,5%.

Za Združene države je sklenil svoje poročilo z besedami: Otroci pod 18 leti bodo prav kmalu zasedli mesto odraslih v kriminalnih procesih.

Ta sodnik je tudi sam prepotoval imenovane dežele in se povsod posvetoval s policijskimi komisarji, šolskimi upravitelji, župani, starši itd. ter je ugotovil, da je v Italiji ta odstotek malenkosten, ker tu otroci po večini spoštujejo oblast, a je dostavil, da ima v mislih očetovsko in materino oblast, ker je v Italiji družina po večini še vedno moralno zdrava. — Zdrava pa je, ker je po večini še verna, katoliška. Katoličanom pa vera prepoveduje razpoko.

In nauk iz tega? Kakšen je za nas? DRUŽINO IN VERO moramo zato brniti.

Nato se je razvil kulturni del sporeda. Najprej je zapel mešani zbor iz Roža, nato so zarajale in zapele dekleta iz Šentjakoba, ki imajo med seboj tudi čast. šolske sestre. Nastopili sta deklisli skupini iz Podgorij in Stebana, ter fantje iz Šentjakoba. V skladu z lepim sožitjem je deželi je mladina iz Malošč podala zborni deklamacijo v nemščini, ki je opozorila, kako nas Kristus išče...

Po končanem sporedu na prostem se je nadaljevala cerkvena pobožnost s petimi litanijami. Prelepe Marijine pesmi, častitljevo stare in mladostno nove, so bile glasen izraz, da slovenska mladina še poje in z zanosom poje in vemo, da bo ta narod pod Marijinim varstvom ključoval verski in s tem tudi narodni smrti.

Gospod župnik domače župnije Steben-Malovšče č. g. Milonig, je z njemu lastno lepo besedo in poznanjem koroške zgodovine in mladine v nagovoru vnel srca v ljubezni do Boga in domovine.

Po blagoslovu je mladina domače župnije povabila vse, ki so prihiteli od daleč na prigrizek in okrepčilo, kar je zelo prav prišlo po naporni poti do vrha Marijine božje poti.

Upajmo, da bo koroška mladina na podoban način nadaljevala s tem lepim programom.

Očividec

T E L E G R A M I

Na VII. kongresu bolgarske komunistične partije, se zelo zanimajo za Titovo Jugoslavijo. Tako je v torek 3. t. m. spregovoril tudi sovjetski ministrski predsednik Hruščev, ki je zelo ostro napadel jugoslovanske komuniste in njihov program. Med drugim je Hruščev izjavil, da je bila obsodba Kominforma iz l. 1948 v bistvu pravilna ter primerjal Titovo politiko trojanskemu konju. Izpadi Hruščeva so po mnenju političnih opazovalcev dosedaj najhujši napad s strani sovjetskega bloka na jugoslovanski komunizem.

„Katoliški glas“ v vsako slovensko družino!

OPOZORILO

LURSKIM ROMARJEM

Opozarjamo lurske romarje na poravnavo stroškov za Lurd. Plačevanje se zaključuje dne 10. junija. Tisti, ki so se vpisali v I. razred in so plačali le 38.500 lir, morajo doplačati še 500 lir, zaradi zvišanja potnih stroškov. Večje število je tudi zamudnikov, ki niso še poravnali stroškov za skupni potni list, ki znašajo 500 lir. Prosimo več točnosti.

V UPRAVI »KAT. GLASA« je na razpolago še nekaj izvodov Koledarja, zbornika Svobodne Slovenije za l. 1958. — Kdor se zanima za sodobna slovenska vprašanja, naj seže po tej zanimivi knjigi.

DAROVI za Slov. sirotišče: Gospa F. P. Gorica 3000; N. N. Svica 5 švic. frankov. Iskren Bog plačaj!

Za Marijanišče daruje N. N. iz Trsta 1000 lir.

Nabirka za nov Marijin dom v Rojanu znaša v mesecu maju 123.350 lir. Vztrajnim dobrotnikom najlepša hvala in Bog povrni.

Pristojbine za jugoslovanske vizume

Jugoslovanski generalni konzulat v Trstu podeljuje naslednje vizume na potne liste za potovanje v Jugoslavijo: 1) izletni vizum za trodnevno bivanje stane 150 lir; 2) vizum za navadno potovanje za večdnevno bivanje v Jugoslaviji stane 2.300 lir; 3) vizum za večkratni prehod meje, potreben zlasti trgovcem, stane 4.200 lir; 4) pravi turistični vizum za tujce, ki potujejo v Jugoslavijo kot turisti stane 650 lir; 5) tranzitni vizum stane 650 lir; dvojni tranzitni vizum za povratek čez Jugoslavijo stane 1.300 lir.

Odhod v Avstralijo

V soboto je odpotovala s tržaške pomorske postaje motorna ladja »Aurelia«, namenjena v Avstralijo. Z ladjo je odpotovalo 765 izseljencev. Izselitev je preskrbela genovska družba CIME. Izmed 765 izseljencev je 79 Avstrijcev, 83 ogrskih beguncev, 234 italijanskih delavcev z družinami iz goriške, videmske in tržaške province, ostali pa so begunci iz raznih držav za železno zaveso, ki so bili sedaj razkropljeni po italijanskih zbirnih taboriščih.

Enoten urnik trgovin

Tržaška trgovinska zbornica še nadalje proučuje možnost enotnega urnika trgovin z jestvinami, ki naj bi bil sledeči: od 7. do 14. ure brez prekinitve in brez zopetnega odprtja v večernih urah. Predstavniki sindikatov so sporočili, da se z zamisljivo enotnega urnika strinjajo mnogi tržaški trgovci, zato bodo vso zadevo še podrobneje proučili. Težko pa, da bi zamisel novega poletnega urnika naletela pri odjemalcih na zadovoljiv odmev.

Fatimska Marija v cerkvi sv. Anastazija

Motorna ladja »Saturnia«, ki je prispela preteklo sredo v tržaško luko, je pripeljala iz Lizbone velik kip Fatimske Matere božje, namenjene za cerkev Brezmadežnega Marijinega srca v ulici sv. Anastazija. Prenos Marijinega kipa se je izvršil z veliko slovesnostjo. Kip so nalo-

Radio Trst A

od 8. do 14. junija 1958

Nedelja: 10.00 Prenos sv. maše iz stolnice sv. Justa. — 12.00 Vera in naš čas. — 16.00 Slovenski zbori. — 17.00 O. Spadaro: »Trio«, igrajo člani Radijskega odra. — 21.30 Narava poje v pesmi: (5.) »Tihi večeri«. — 21.45 Zbor Slovenske filharmonije.

Ponedeljek: 18.00 Debussy: La mer. — 18.55 Zenski kvartet iz Ljubljane. — 19.15 Radijska univerza: Nekaj o surovinah. — 20.30 Donizetti: »Lucia di Lammermoor«, (v drugem odmoru) 21.55 cca: Sodobna književnost in umetnost: »Ljubljanski triptih« Rude Jurčeca.

Torek: 18.00 Cajkovski: Serenada za godala v C-duru, op. 48. — 18.30 Pisani balončki. — 19.00 Poje sopranistka Anita Mezejeva. — 19.15 Zdravniški vedež. — 20.30 Opera glasba. — 21.00 Novela: Nicolò Machiavelli: »Veliki zlodej Belfagor«.

Sreda: 18.00 Bach: Partita št. 2. — 18.30 Suita iz revije št. 2. — 18.55 Vokalni ženski tercet »Metuljček«. — 19.15 Sola in vzgoja: prof. Ivan Theuerschuh: »Zagrenjena mladost«. — 21.00 Henry Ibsen: »Nora«. Igrajo člani Radijskega odra. — 23.00 Dvorak: Slovanski plesi.

Četrtek: 18.00 Poulenc: »Les Biches«. — 18.30 Širimo obzorja: (1.) »Mladi državljani«. — 19.15 Radijska univerza. — 21.00 Ilustrirano predavanje: (2.) »Naskok na sončnega boga«. — 22.00 Ruska miselnost in Zahod: (3.) »Na poti k svobodi — Aleksander Herzen«. — 22.30 Beethoven: Sonata št. 23 v f-molu op. 57.

Petek: 18.00 Cajkovski: Hrstač. — 19.15 Utrinki iz znanosti in tehnike. — 20.30 Zbor Emil Adamič. — 21.00 Umetnost in prireditve v Trstu. — 22.00 Dante Alighieri: Božanska komedija: Pekl.

Sobota: 15.00 Haendel: Dve kompoziciji. — 16.00 Radijska univerza: Zgodovina nastanka mest v Italiji: (8.) »Mesta v srednjem veku«. — 17.00 Slovenski samospevi. — 18.00 Oddaja za najmlajše: Gustav Šilih: Nekoč je bilo jezero. — 20.30 Teden v Italiji. — 20.45 Slovenski oktet. — 21.00 Dramatizirana zgodba: G. Giacosa: »Sahovska partija«. — 22.15 Griegove kompozicije.

žili na avtomobil; belo oblečene deklice so klečale ob nogah Marijinih, za vozom pa so šli mnogi predstavniki oblasti, duhovščina in velika množica ljudstva. Preko glavnih mestnih ulic je spredov pripel v cerkev Srca Marijinega, kjer je tržaški škof msgr. Santin slovesno blagoslovil novi kip in ga izročil v javno čiščenje.

Romanje bolnih duhovnikov v Lurd

Od 29. julija do 5. avgusta bo romanje italijanskih bolnih duhovnikov v Lurd. Odpotovali bodo iz Rima, Milana in Turina. Posebnost tega romanja je v tem, da bo v Lurdu za bolne duhovnike tečaj duhovnih vaj, ki jih bo vodil p. Dominik Mondrone. Prijave sprejema Lega Sacerdotale Mariana - Piazza Monte Savello 9, Roma. Za ubožne duhovnike je preskrbljeno tudi za ekonomske olajšave. Čas za prijavo je do prvega julija.

Rojan

Mesec maj je za nami. V tem mesecu smo imeli več važnih župnijskih dogodkov. Na Vnebohod je bilo prvo sveto obhajilo. Petnajst otrok se je privkrat srečalo z ehvharističnim Jezusom. Navadno smo imeli prvo sveto obhajilo med sveto mašo ob sedmih, letos pa ob devetih. Pokazalo se je, da je ta ura mnogo bolj ugodna. Popoldne smo počastili prvoobhajance z lepo igrico: Sveti Krištof. Bog daj, da bi ti otroci vedno ostali nosilci Kristusova!

Na binokotni ponedeljek smo imeli o troško romanje v Barnas in na Staro goro. Polna koriera je bila. Z nami je šlo tudi nekaj mamic. Kot pravi romarji smo skoraj vsi pristopili k svetemu obhajilu. Zelo lepo nam je govoril g. župnik Hvalica v Barnasu.

V maju smo imeli končno vsak dan dvojne šmarnice: večer ob sedmih za otroke, v Marijinem domu in po osmi uri v župni cerkvi, za odrasle. Nekoliko so nas motila volilna zborovanja, vendar ne preveč. Neki komunistični govornik je izjavil, da je med slovenskimi listi »unico angelo Katoliški glas«. Spet smo zvedeli nekaj novega.

Dolina

Ena stran našega lista ne bi zadostovala za izčrpano poročilo in odgovore na vse izmišljotine, ki jih je izvelker nerazsodni dolinski župan Lovriha na zaključnem zborovanju dva dni pred volitvami. Kakor njega dni duce, tako je Lovriha pripeljal v Dolino komuniste iz vseh vasi dolinske občine. Dolinčani pravijo: »Oni večer je imel Lovriha dobro „sbatolo“, però mu je več škodila kakor koristila! To je gotovo res, in dokaz so volitve same. Mačkovljani, Dolinčani in Prebenežani mislijo zelo drugače kakor množica komunistov, ki so navdušeno odobravalj Lovrihov labodji govor dva večera pred volitvami. V treh vaseh: v Dolini, v Mačkovljah in Prebenegu komunisti kar naprej pri vsakih volitvah izgubljajo, a zavedni katoličani rastejo. Če bo šlo tako naprej, tedaj bo Lovriha v Dolini 1. 1960 dosegel isto, kar letos Lauro v Neaplju! To veliko upanje, ki ima podlago med katoliško mladino, je za nas zadostni odgovor županu Lovrihi, ki si je drznil na svoj volilni govor vlačiti celo mladoletne fante.

V vsem ostalem naj se dolinski prijatelji Katoliškega glasa ne čudijo, ker Lovriha toliko kriči proti duhovnikom. Ne smemo namreč pozabiti, da čaka dolinskega prvega občana končna razsodba najvišjega rimskega sodišča zaradi njegovega razgrajanja v cerkvi ob pogrebu jeseni 1956. Kričanje njegovih pomočnikov bo še naraslo tisti dan, ko se bo oglasil na dolinski občini komisar, Lovriha pa bo šel za 70 dni na ričet v Coroneo. (Skoda le, da se doberdobski komunistični župan pri svojih podvigih ni spomnil Lovrihove neizbežne usode. Vsaka šola nekaj stane!)

Sv. Ivan

Stoletnica posvetitve župne cerkve

V letošnjem juniju bomo obhajali v naši župni cerkvi izredne slovesnosti. Začeli smo 1. junija s prvim obhajilom otrok slovenske šole. Dopoldne je bila pobožnost v cerkvi, popoldne pa je šolska mladina nastopila pod vodstvom č. št. šolskih sester z lepo uspelim programom na odru Marijine družbe. — Od 20. do 28. junija se bo vršila posebna devetdnevna kot pripravna na stoletno slovesnost. Vsak večer nam bo govoril ob 8. uri preč. gospod Vidmar. Dne 29. junija zvečer se bo poleg drugih pobožnosti vršila slovesna procesija. Stoletna proslava se bo zaključila v oktobru in ob tej priliki bomo, kakor upamo, imeli tudi prevz. g. škofa v svoji sredi.

Sv. Križ

Naša dvomesečna proslava lurske Matere božje se je zaključila prav zares krasno. Zadnje tri dni maja smo imeli lepo uspelo Marijino tridnevno, ki jo je vodil g. misijonar Jože Vidmar, ki je pred dvema mesecema tudi tako uspešno vodil Marijin sv. misijon. Poleg splošnih govorov je g. misijonar še enkrat povabil na sestanke posamezne stanove. Ljudje so se kljub vročini in mnogemu delu lepo odzvali. Višek pa je dosegla ljubezen Križanov do Marije v nedeljo 1. junija. Zjutraj smo imeli v navdse lepo okrašeni cerkvi slovesnost prvega sv. obhajila. Pri deseti maši je bil prebran v cerkvi odluk cerkvenih oblasti o novih župnijskih mejah, kakor je bilo priobčeno sporočilo že v prejšnji številki Katoliškega glasa. To je še podžgalo vneto župljanov do Marije, ker je gotovo tudi Marija pripomogla, da se je končno uresničila ta dolgotrajna želja vse župnije. Popoldne se je po sv. maši razvila po vasi navdse sijajna procesija. Menda so Križani pokupili vse

cvetlice, kar jih premore Trst, toliko je bilo cvetja, vencev, cvetličnih blazin. Nekaj domači umetnik je napravil iz nageljnov ogromno Marijino srce, prebodeno z mečem. Vsak šolski razred je napravil svoj okusen venec. Nastopilo je veliko število slikovitih narodnih noš, dočim so dekleta v belih oblekah in mladeniči nosili prelepi kip lurske Matere božje. Vsa procesija je bila slikovita in polna živih barv, ki so se svetile v pomladnem soncu, da bi zaslužila, da bi jo bil kdo slikal na barvan film.

Cetudi je bila prva nedelja v mesecu in so skoro vse župnije imele ta dan prvo sv. obhajilo in druge svoje pobožnosti, se je procesije udeležilo tudi veliko tujcev. Zaključna slovesnost se je vršila pred cer-

kvijo sv. Roka. G. misijonar je imel ognjevit govor o Mariji in Slovencih. Nato je govoril še dekan z Opčin, kanonik Natal Silvani, kako naj Marijo častimo. Končno je domači župnik pozval navzoče, naj zapojejo zahvalno pesem za vse milosti, ki jih je župnija prejela v teh mesecih od Marije. S posvetitvijo Materi božji se je nato slovesnost zaključila. Ves čas je domači cerkveni pevski zbor ubrano prepeval Marijine pesmi. Sodelovala je tudi godba iz Trebč.

Seveda s tem za župnijo še ni zaključeno lursko Marijino leto. Župljani bodo tudi še nadalje z veseljem hodili častiti svojo ljubo Mater, ki sedaj zopet stanuje v svojem stalnem bivališču v cerkvi sv. Roka.

ki dela čast prirediteljem, nam vsem pa je bil dve uri prijetnega oddiha in duhovne sprostitve ob mehkih zvokih in šaljivi besedi.

(r + r)

Večerno predavanje za lurske romarje

V ponedeljek zvečer se je zbralo v Domu Brezmadežne na Placuti številno občinstvo samih lurskih romarjev, ki smo z velikim zanimanjem poslušali predavanje o Lurdu. Govoril nam je izreden romar, ki je prepotoval skoro že pol sveta in bil pred kratkim že drugič v Lurdu, in sicer preč. g. Janez Hladnik, ki se je po 22 letih vrnil iz Argentine na obisk v domovino. Prikazal je lurske dogodke pred sto leti v okviru tedanjega časa. Brezmadežna v Lurdu je potrdila dogmi o nezmotljivosti papeža in o svojem brezmadežnem spočetju in tako jasno dokazala, da je Cerkev nezmotljiva učiteljica in braniteljica božjih nauk. Gospod predavatelj nam je nato povedal še toliko lepega in zanimivega o Lurdu, nam dal praktična navodila za naše romanje v juliju, povedal nam še nekaj zanimivosti iz Fatime in iz življenja Slovencev v Argentini. 35 tisoč Slovencev živi danes v Argentini in predvsem slovenski duhovniki, ki živijo med njimi, skušajo ohraniti med njimi to, kar je glavno, vero in narodno zavest.

Pozna ura je že bila, ko je gospod predavatelj prekinil svoje predavanje, mi pa bi ga radi še poslušali, saj je bilo njegovo podajanje tako prijetno in zanimivo. Ločili smo se v zavesti, da smo Slovenci to stran in on stran morja reš kot ena družina, saj nas združujejo isti ideali in ista vera v neklonljivo našega ljudstva v vseh težkih preizkušnjah življenja.

Hvaležni smo preč. g. Hladniku, da nam je prinesel pozdrave naših ljudi v Argentini in nam s tako živo besedo prikazal Lurd — čudežno Marijino mesto, kamor hrepenijo letos vsa verna srca.

Smrt blage goriške gospe

Znova je smrt posegla v naše vrste ter nam vzela blago in od vseh priljubljeno gospo Leopoldo Gorjup, rojeno Pertovt. Bila je med prvimi, ki se je z velikim navdušenjem vpisala za lursko romanje, morda tudi v upanju, da ji lurska Mati božja povrne ljubo zdravje. Sicer ni nikoli tožila o svojih bolečinah, vajeni smo jo bili videti vedno vedro in nasmejano in v nenehno pomoč bolnemu možu, gospodu Leopoldu, upokojenemu sodniškemu uradniku. Dokler je g. Leopold še mogel, sta se vedno skupno udeleževala vseh naših pobožnosti in ni bilo prireditelj na Placuti, da bi se je tudi ona dva ne udeležila. Zavedna Slovenka in krščanska žena, je vse svoje življenje posvetila sebi in posvečenju in bližnjemu v korist. Rojena je bila pred šestdesetimi leti v ugledni Pertovtovi družini v Gragarju. Pozneje se je poročila, mož je moral, kakor večina zavednih Slovencev, na službena mesta v notranjost Italije. Šele pozneje, ko je stopil v pokoj, sta si v Goriči ustanovila lastni domek, kjer sta upala v miru preživeti še zadnja leta življenja. Bila je zvesta naročnica Katoliškega glasa, Mladike, Vere in doma in sploh vseh naših publikacij. Z možem se je vedno živo zanimala za vse, kar je novega izšlo. Pogrešali jo bomo v naši sredi, toliko bolj, ker se iz dneva v dan manjša število zglednih, katoliških goriških žen.

»Katoliški glas« izreka najgloblje sožalje tako težko prizadetemu soprogu, gospodu Leopoldu. Preminuli gospe Leopoldi naj Bog da večni mir in pokoj.

GORISKI SREDNJESOLCI

vabijo svoje starše, sorodnike, znance in prijatelje k

ZAKLJUČNI ŠOLSKI PRIREDITVI

v nedeljo, 8., in v nedeljo, 15. junija 1958 ob 20.30 na šolskem dvorišču v ulici Croce (Šolski dom).

Na sporedu bodo pevske točke in Pavla Golie pravljica

»JURČEK«

KD na Goriškem dobi poslanca in senatorja

V soboto je pristojna sodna oblast v Vidmu objavila dokončne in uradne rezultate za volitve v senat v volilnem okrožju Gorica, Videm, Belluno. Do zadnjega je bilo negotovo, kdo bo izvoljen v senat, ali demokristjan Ridomi za Pordenon ali Vallauri za Gorico. Šlo je namreč za majhno razliko nekaj glasov. Ko so dokončno pregledali in odločili glede nekaterih spornih in preferenčnih glasov, je ing. Vallauri dobil 0.11% več glasov kot Ridomi. To se pravi, da je odločilo kakih 40 glasov, ki jih je ing. Vallauri dobil sorazmerno več kot njegov tekmelec Ridomi.

Iz tega slučaja je razvidno, da so v demokraciji volitve vedno nekaj negotovega; zaradi par glasov je lahko izvoljen eden namesto drugi. Če bi n. pr. slovenski katoličani volili drugače kot so, bi ing. Vallauri nikoli ne bil izvoljen v senat. Morda bi celo poslanec Martina ne uspel in bi Gorica brez Slovencev sploh ostala brez zastopstva v parlamentu.

To naj bo nauk tudi velikim strankam, da ne bodo nikoli prezirale nobenih volivcev.

Ukinili so avtobusno zvezo z Lokvami

Od 1. junija dalje ne bo vozil več avtobus Avtopodjetja iz Nove Gorice na Lokve, ki je odhajal z bloka v Rožni dolini ob 6.45. Obveščamo o tem zlasti nedeljske izletnike, ki so se radi posluževali te zveze za svoje izlete.

S 1. junijem nov železniški vozni red

S prvim junijem je stopil v veljavooletni železniški vozni red. S tem novim voznim redom je bila vpeljana nova hitra zveza (rapido) na progi Trst-Milan-Turin. Brzec bo potreboval za vožnjo od Trsta do Turina le 6 ur in 43 minut, to je 20 minut manj kot doslej. Ta vlak ima

samo prvi razred. Po novem voznem redu so tudi zagotovljene hitreje zveze zlasti s Parizom. Vpeljane so nove zveze na progi Sv. Andrej-Hrpelje-Kozina. Drugih važnejših izprememb pa novi vozni red ne prinaša, razen par minut razlike na progi Trst-Videm in Trst-Benetke.

»Veseli večer« v Gorici

Poletna vročina in suša, ki sta nepričakovano zgodaj prišli v deželo, nista preprečili, da bi ne goriško občinstvo v obilnem številu obiskalo zadnjega letošnjega kulturnega večera, ki ga je v soboto in v nedeljo priredilo Slov. kat. prosv. društvo v Gorici v dvorani Marijinega doma na Placuti. To ni bil običajen kulturni večer, temveč je že mejil na dramatsko prirediteljev bodisi po pestrosti točk, bodisi po izvrstnem izvajanju. Glavno vlogo je pri večeru imel trio (Onesti Vito, Darko Klanjšček, Adrijana Savle), ki je izvajal v dveh ločenih nastopih šest Avenikovih komadov. Posrečeno je med nekaterimi pela mala Milojka Savle. Občinstvo je tako ugajal njen pogumen in siguren nastop, da jo je izmed vseh nastopajočih nagradilo z največjim aplavzom. Gotovo, da sličnih ljubkih prizorov tudi na televiziji ni veliko.

Med nastopi godalnega tria je zapel zelo lepo moški zbor pod vodstvom prof. Fileja tri umetne pesmi, mešani kvartet ob spremstvu harmonike je pa zapel venček narodnih v priredbi Darka Klanjščka. Prijeten je bil tudi ta nastop, ki bi pa še bolj prišel do izraza, ko bi obe dekletki in oba fanta imeli narodne noše. Drugod vidimo, da zelo radi nastopajo v narodnih nošah, posebno ko izvajajo narodne pesmi. Tako dosežejo dvojen efekt, slušni in vidni, kar je gotovo sličnim prizorom samo v prid. Naše prosvetne organizacije naj si zato počasi nabavijo tudi nekaj narodnih noš.

Za dobro voljo je bilo poskrbljeno razen s petjem tudi s humoresko in raznimi šalami med posameznimi točkami.

Bil je torej res pester in zabaven večer,

deček. Ko je bil Robert kljub pasjim zobem in grožnjam biričev ostal stanovit, je nehajl bito otrok.

Sicer pa sedaj tudi ni bilo več časa za razgovor, kajti v istem hipu se je iz ene od stranskih ulic razlegel bobneč ropot. Čez nekaj minut je pridrdral rabljev voz na poti na morišče. Obrazi obsojencev, katerim so bili zvezali roke na hrbtu, so bili blede in vendar je bil v njihovih pogledih žar, kakršnega Robert še nikoli ni videl na človeškem obličju. Takšen bo nekoč sij v očeh poveljanih, katere bo Kristus na koncu vseh dni poklical v svoje veličastno kraljestvo.

Zdelo se je, da jetniki ne slišijo surovih šal in psokv, ki so od vseh strani donele proti njim, niti ostudnega, vresčavega smeha nečloveških babur, ki so se hotele pasti na njihovih smrtni muki. Od vseh strani so jih obmetavali z nesnago, blatim in gnilim sadjem, katero so zbrali nalašč za ta namen. Divji krohrot je pohvalil tistega, ki je kako žrtev zadel sredi obraza. Neka ženska je dvignila svojega dvoletnega dečka, ga pomolila proti rabljevemu vozu in zakričala: »Glej, tukaj so aristokrati, divje zveri! Pljuni nanje, otrok, pljuni jim v obraz! Otrok je začel klavrno jokati.

Neki surovi fant pa je izpolnil strahotno željo. Zavihtel se je na rob voza in pljunil sestri Ave v obraz. Redovnica, ki ni imela prostih rok, da bi si obrisala ostudni pljunek, je samo pogledala nesrečneža z izrazom največjega pomilovanja. Nato je šinil smehljaj preko onesnaženega obraza.

»Fanta poznam,« je zašepetal Coudrin mlademu Bernardu. »Sestra Ave mu je stregla, ko je bil bolan, dokler ni ozdravel.«

(Nadaljevanje)

Na božjih okopih

Resnična povest prevedena z dovoljenjem založbe Herder

»Toda v smislu naših vzvišenih človečanskih idealov boste odslej ravnali z jetniki malo mileje,« je nadaljeval Peter Coudrin. »Nikogar več ne boste vkovali v železje. Jetniki naj dobijo dostojno ležišče in dobro hrano. Dajte vsakemu od danes naprej tudi požirek vina. Saj razumete, da mora ljudstvo gledati na to, da jetniki pri usmrtni ne bodo videti preveč bedni.«

»Razumem popolnoma, državljani stotnik,« je vdano in kot sluga govoril ravnatelj.

»Potem je vse v redu, ljubi moj,« je rekel Coudrin prijazno. Stisnil je zelo osrečnemu ravnatelju roko in odkorakal z živketajočimi ostrogami na samostansko dvorišče, kjer je zasedel konja in odjahal. Ravnatelj se je čutil zelo počaščenega, ko je smel držati stremena visokemu obiskovalcu.

»No, ali zdaj verjameš, da je bil pravi, Jaka?« je rekel Peter svojemu tovarišu, ko je častnik jahal mimo. »Ali si videl, kako je stari sključil hrbet, ko se je poslovil?«

»Morda je bil, morda tudi ni bil,« je odvrnil Jaka še vedno v dvomu. »Mislim samo, da sem ta obraz že nekje videl.«

Huzarski stotnik pa je dirjal v skok čez Joubertov most v Montbernage, kjer je kmalu potem spet izginil v hiši peka Vinaie.

»Ali so prosti?« je vprašal Jurček ves brez sape od napetosti.

»Bolj prosti kot ti in jaz,« je odgovoril duhovnik. Seveda ni bilo prav lahko razložiti dečku pomen teh besed. Končno pa je Jurček le počasi prikimal in rekel:

»Prav imate, prečastiti! Jetnikom v samostanu svete Trojice ni mogoče podariti nič več, niti prostosti.«

V SENCILIJOTINE

Na evetno nedeljo so bili obsojenci javno usmrčeni na trgu v Poitiers. Široki prostor je bil prav v dohodne ulice natlačen z ljudmi, ki so prišli deloma iz radovednosti in veselja spričo grozotnega prizora, deloma pa tudi, da bi prisostvovali junaški smrti krščanskih mučnikov. Sprejaj je tik ob krvavem odru stal med množico gledalcev Peter Coudrin, preoblečen kot jakobinec, da bi dal obsojencu na morišču še zadnji blagoslov. Vitki črnolasi fant, ki se je tiščal tik ob njem, ni bil nihče drugi kot Robert Bernard.

»Ti bi bil moral ostati doma,« je začepetal duhovnik dečku. »Ne boš mogel prenesti. To ni pogled za otroke.«

Robert pa je zmajal z glavo.

»Nisem več otrok.«

Coudrin ga je pogledal pol presenečen, pol nevoljen. Ko pa je videl resni, trdni pogled v napetem obrazu, je čutil, da ima fant prav. Ta, ki je stal zraven njega, ni bil več